

Становище
от доц. д-р Диана Петкова, дм,
доцент, Катедра „Вътрешни Болести“, УНС Белодробни Болести,
МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна

Относно: дисертационен труд на д-р Валентина Димова Димитрова, редовен докторант към Катедра “Вътрешни Болести”, УНС Белодробни болести МУ-Варна, за придобиване на образователна и научна степен „доктор”, по научна специалност: 03.01.17 – „Белодробни болести“.

На основание на решение на Факултетния съвет при Факултет „Медицина“ при МУ Варна по протокол N 42/27.11.2017г. и на Заповед P-109-445 от 18.12.2017г. на Ректора на МУ Варна съм определена да изготвя становище за дисертационен труд на тема „ Клинични и прогностични характеристики на пациенти с хронична посттромбоемболична пулмонална хипертония (СТЕРН)” за придобиване на образователна и научна степен „доктор” по научна специалност „Белодробни болести“ – шифър 03.01.17 на д-р Валентина Димова Димитрова. Становището е изготвено според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му в Медицински Университет Варна.

1. Кратки биографични данни

Д-р Валентина Димова Димитрова е роден на 25.07.1970г. в гр.Варна. Завършва средното си образование през 1988 год. във Втора Математическа гимназия „д-р Петър Берон “ Варна, ИПЗКССО “д-р Н.Николаев“ гр. Варна, специалност медицински лаборант през 1989г. и МУ Варна през 1995г. Работи последователно като лекар в Център за спешна медицинска помощ гр.Шумен и Вътрешно отделение на Транспортна болница Варна, лекар ординатор, а от 2011г. асистент в Клиниката по белодробни болести и Интензивно респираторно отделение на УМБАЛ „Св. Марина“ Варна. Има придобити две специалности, по Вътрешни болести и по Белодробни болести. През 2010 г., д-р Димитрова придобива професионална квалификация за високоспециализирана дейност бронхоскопия.

Има придобити квалификации по Педагогически основи на академичното преподаване, завършва курсове по презентационни умения, спирометрия – Модул 1-6 на Българско дружество по белодробни болести, “Трудно управление на дихателните пътища“, Нови модерни техники в бронхологията“, Курс по интерстициални белодробни болести и грануломатози. Владее писмено и говоримо английски и руски език. Има отлична компютърна грамотност. Участва в научен проект финансиран от фонд „Наука“ на Медицински университет Варна на тема: “Прогностични биохимични маркери при пациенти с белодробен тромбоемболизъм“. Членува в Български лекарски съюз, Европейско респираторно дружество и Българско дружество по белодробни болести, чийто секретар е от 2016г. до момента.

2. Оценка на актуалността на темата

Хроничната посттромбоемболична пулмонална артериална хипертония (СТЕРН) е интердисциплинарен и неизследван в България медицински проблем. Проблемът касаещ наличието на СТЕРН е недостатъчно познат и оценен у нас. Честотата на заболяването не е проучена, а диагностичните подходи не са стандартизирани. Липсват интердисциплинарни специализирани центрове за диагностициране, лечение и проследяване на пациентите с СТЕРН. Не са въведени и възприети алгоритми за оценка и мониториране на лечението, както и практика за селектиране на кандидати подходящи за хирургично лечение. СТЕРН е заболяване, свързано с тежко протичане, инвалидизация и висока смъртност, ако не се идентифицира и лекува своевременно. Ранното диагностициране и селектиране на операбилните пациенти подобрява дългосрочната преживяемост и прогноза на болните от тази фатално протичаща болест. В този аспект дисертационният труд на д-р Димитрова е с ясно и точно формулирана тема, касаеща съвременни и нерешени за България проблеми. Това прави избора на тема актуален и навременен и е адмирация за дисертанта.

3. Структура на научния труд

Дисертационният труд е добре структуриран, с представени всички основни части:

- **Литературен обзор**, завършващ с правилно формулирани предпоставки (39стр.)
- **Цел и задачи** (1 стр.) Правилно формулирани цели и изведени 6 основни задачи, свързани с целта
- **Постановка на собствените проучвания** (пациенти и методи, постановка на проучването) (7стр.) Ясно и нагледно е обяснена структурата на работата . Компетентно и разбираемо са представени използваните методи. Подробно са представени статистическите методи, използвани от дисертантката.
- **Резултати** (24стр.) Онагледено и във връзка с последователен текст в 25 таблици и 35 графики дисертантката представя получените резултати. Доброто графичното представяне на резултатите ги прави достъпни и разбираеми. Спазена е последователността на поставените задачи и е следван замисъла на научната разработка. Експозето разкрива уменията на д-р Димитрова да обработва и обобщава събрани данни , да анализира получените резултати.
- **Обсъждане** (15 стр.). В последователен ред дисертантката е изложила както съвременните научни познания по въпроса, така и своите виждания и тълкувания на резултатите. Умело са интерпретирани резултатите на други учени, а сравненията са по същество, със засягане на важни научни и научно-практически аспекти.
- **Изводи и заключения** (5 стр.). Общо 13 извода, в съгласие с поставените задачи, даващи отговор на основните научни въпроси. Те дават възможност да се прецени задълбочеността и научно-практичната стойност на разработката.
- **Приноси и публикации във връзка с темата.** Дисертантката е формулирала 5 приноса, без да ги разделя на научни и такива с практическо значение. Публикациите, свързани с дисертационния труд са общо 3 статии, 2 участия в чуждестранни научни конгреси и симпозиумии и 7 участия в български конгреси с международно участие

- **Литературната справка включва 156 източника, от които 4 на кирилица и 152 на латиница.**

4. Оценка на резултатите

Получените резултати отговарят на поставените цел и задачи. Резултатите от тази разработка са навременни, валидни и значими. Установена е честота за СТЕРН в изследваната група - 1,39% , която съвпада с тази, публикувана в различни проучвания. Направеното ретроспективно проучване обобщава резултатите върху пациенти, широка представителна извадка (n=577), с остър и рецидивиращ БЕ за период от седем години. Проспективно са изследвани и проследени пациенти с белодробна хипертония и СТЕРН. Представена е детайлна демографска характеристика на изследваната група участници в проучването. Дефинирани са факторите на риск за БТЕ, рецидивиращ БТЕ и СТЕРН, в контекста на приложеното в стационарни и амбулаторни условия лечение и подлежащите заболявания. Направен е анализ на коморбидността в популацията , който демонстрира най-голям относителен дял за сърдечно съдовите заболявания и захарния диабет. Анализ характеризира и коментира преживяемостта на пациентите за седемгодишен период, клинични симптоми и някои биохимични показатели, обективни скали за физически капацитет, диспнея, качество на живот. Установява се, че дилатираната ДК по време на остро събитие е лош прогностичен белег за ранна смъртност по време на хоспитализацията при пациенти с рецидивиращ БЕ. Резултатите от изследваната група сочат, че фактори корелиращи със смъртността са налчието на ДВТ, ИБС, МИ, СН, АА, МСБ. Приложението на Sintrom намалява риска от смърт с 35%, а приложението на Dabigatran намалява риска от смърт с 22%. Установено е значението на активното търсене на белези за остро или хронично дяснокамерно обременяване с различни биохимични и инструментални методи. Идентификацията на диагностицираните пациенти с СТЕРН е важен резултат, тъй като насочването им към специализирани референтни центрове за хирургично лечение определя дългосрочната им прогноза. По своето естество и представяне, резултатите са уникални за България и съпоставими с тези от други страни. Те разкриват кръгозора и многопластовия характер на дисертационния труд.

5. Приноси на научния труд

Приносите на дисертационния труд са добре представени, с научно-практичен характер. Основен принос на дисертационния труд с оригинален характер е, че **за първи път в България се определя честота на СТЕРН, и това в отличната колаборация на един интердисциплинатен екип от медицински специалисти.** С оригинален характер за България са приносите, свързани с анализа и детайлната характеристиката на основните рискови фактори за СТЕРН, а други като: дефиниране на прогностичните фактори и методи за ранна оценка на пациенти със СТЕРН, анализ на биомаркери и корелацията им с параметри от ЕХОКГ и скалите за диспнея , 6MWDТ имат потвърдителен характер.

Основен принос с научно практическо значение е дефинирането на алгоритъм за диагноза и проследяване на пациенти със СТЕРН. Ценен научно-практически и научно-приложен принос е създаването на регистър на пациентите с остър и рецидивиращ БЕ. В този смисъл разработката на д-р Димитрова и колектива, с който работи е научен принос за българската пулмология и работещ инструмент за управление и проследяване на болните с БЕ. Резултати, с които научният и консултант проф.Рудолф Шпайх би се гордял.

6. Препоръки за бъдещо използване на приносите и резултатите от дисертационния труд

Препоръчвам на дисертантката да представи резултатите от дисертационния си труд пред широк кръг заинтересовани специалисти у нас и да ги публикува в чужбина.

7. Лични впечатления

Познавам и работя заедно с д-р В.Димитрова по-вече от 20 години. Тя е ерудиран и опитен пулмолог, клиничен лекар, владеещ методите на пулмологията, интензивна пулмология и бронхологията. Млад учен, който заема своето достойно място в българската пулмологична наука. Етичен и отзивчив колега.

В заключение:

Дисертационният труд на д-р Валентина Димитрова е с актуален характер и принос към научните данни, касаещи разпространението на едно рядко, протичащо фатално и до скоро нелечимо заболяване, като СТЕРН в България. Получените резултати съответстват на поставените научните цели и задачи, като работата е изпълнена коректно и прецизно. Изборът на тема и начинът на разработването и, анализът на получените резултати са безспорен успех на дисертанта и заслужават висока оценка.

Това ми дава основание да изразя своето **положително** становище и убедително да препоръчам на уважаемото Научно жури да присъди на д-р Валентина Димитрова образователната и научна степен “Доктор”, по научна специалност „Белодробни болести“, защитена към Катедрата по “Въртешни болести” на МУ-Варна

25. 02. 2018 г.

гр. Варна

доц. д-р Диана Петкова, дм